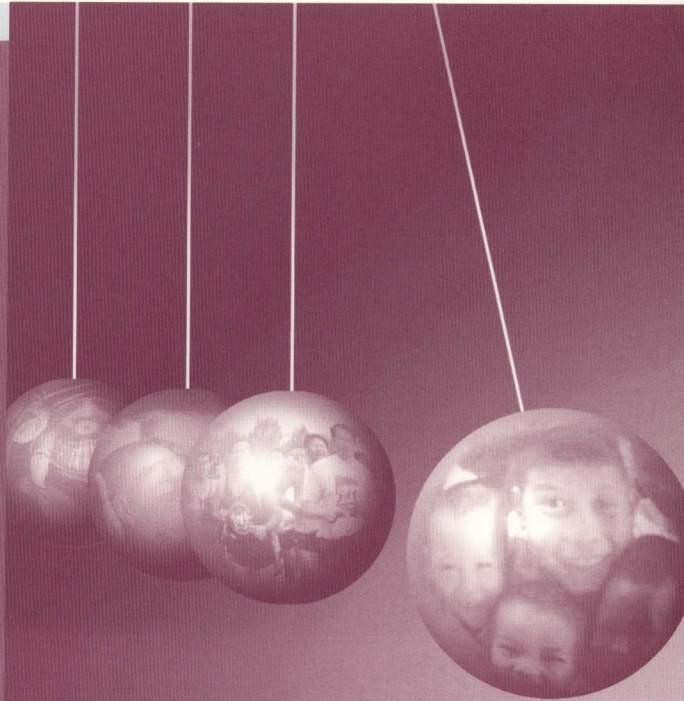

แผนวิจัย ระบบสาธารณสุข พ.ศ. 2545-2547

ก้าวเริ่มของการสร้างระบบคือการศึกษาวิจัย

RA440

ส 142 พ

2544-47

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

CHECKED

แผนวิจัย ระบบสาธารณสุข พ.ศ. 2545-2547

บทนำ	1
บทที่ 1	2
บทที่ 2	3
บทที่ 3	4
บทที่ 4	5
บทที่ 5	6
บทที่ 6	7
บทที่ 7	8
บทที่ 8	9
บทที่ 9	10
บทที่ 10	11
บทที่ 11	12
บทที่ 12	13
บทที่ 13	14
บทที่ 14	15
บทที่ 15	16
บทที่ 16	17
บทที่ 17	18
บทที่ 18	19
บทที่ 19	20
บทที่ 20	21
บทที่ 21	22
บทที่ 22	23
บทที่ 23	24
บทที่ 24	25
บทที่ 25	26
บทที่ 26	27
บทที่ 27	28
บทที่ 28	29
บทที่ 29	30
บทที่ 30	31
บทที่ 31	32
บทที่ 32	33
บทที่ 33	34
บทที่ 34	35
บทที่ 35	36
บทที่ 36	37
บทที่ 37	38
บทที่ 38	39
บทที่ 39	40
บทที่ 40	41
บทที่ 41	42
บทที่ 42	43
บทที่ 43	44
บทที่ 44	45
บทที่ 45	46
บทที่ 46	47
บทที่ 47	48
บทที่ 48	49
บทที่ 49	50
บทที่ 50	51
บทที่ 51	52
บทที่ 52	53
บทที่ 53	54
บทที่ 54	55
บทที่ 55	56
บทที่ 56	57
บทที่ 57	58
บทที่ 58	59
บทที่ 59	60
บทที่ 60	61
บทที่ 61	62
บทที่ 62	63
บทที่ 63	64
บทที่ 64	65
บทที่ 65	66
บทที่ 66	67
บทที่ 67	68
บทที่ 68	69
บทที่ 69	70
บทที่ 70	71
บทที่ 71	72
บทที่ 72	73
บทที่ 73	74
บทที่ 74	75
บทที่ 75	76
บทที่ 76	77
บทที่ 77	78
บทที่ 78	79
บทที่ 79	80
บทที่ 80	81
บทที่ 81	82
บทที่ 82	83
บทที่ 83	84
บทที่ 84	85
บทที่ 85	86
บทที่ 86	87
บทที่ 87	88
บทที่ 88	89
บทที่ 89	90
บทที่ 90	91
บทที่ 91	92
บทที่ 92	93
บทที่ 93	94
บทที่ 94	95
บทที่ 95	96
บทที่ 96	97
บทที่ 97	98
บทที่ 98	99
บทที่ 99	100

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

แผนวิจัยระบบสาธารณสุข พ.ศ. 2545 - 2547

โดย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

จัดพิมพ์โดย

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

อาคาร 3 ชั้น 5 ตึกกรมสุขภาพจิต ถนนติวานนท์

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0-2951-1286 - 93 โทรสาร 0-2951-1295

<http://www.hsri.or.th>

พิมพ์ครั้งแรก : เมษายน พ.ศ. 2545 3000 เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

แผนวิจัยระบบสาธารณสุข พ.ศ. 2545 - 2547. -- นนทบุรี:

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2545.

30 หน้า

1. สาธารณสุข -- วิจัย. I. ชื่อเรื่อง.

362.1

ISBN 974-299-078-6

สารบัญ

ความเป็นมา	1
ยุทธศาสตร์แผนงานวิจัย	
พันธกิจ	8
วิสัยทัศน์	8
สัมฤทธิ์ผล	8
ภารกิจเป้าหมาย	9
เป้าหมาย	10
กลวิธี	11
โครงสร้างและเครือข่ายองค์กร สวรส.	11
แผนปฏิบัติงาน	
แผนงานวิจัย	14
แผนพัฒนานักวิจัย	16
แผนพัฒนาการจัดการงานวิจัย	17
แผนงานสนับสนุนงานวิจัย	18
แผนงานสื่อสารเผยแพร่งานวิจัย	19
ประมาณการงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ.2545-2547	21

คณะกรรมการ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 9 คน

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข	ประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	รองประธานกรรมการ
3. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
4. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
5. ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
และสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
6. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
7. ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	กรรมการ
8. เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
9. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนา
การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน (แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี)

10. ศ.นพ.อารี วัลยะเสวี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
11. นพ.ไพโรจน์ นิงสานนท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
12. ศ.นพ.จรัส สุวรรณเวลา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
13. ศ.นพ.ประเวศ วะสี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
14. นายโสภณ สุภาพงษ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
15. ศ.ดร.อัมมาร สยามวาลา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
16. ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยมี ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

นพ.วิฑูร พูลเจริญ ทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ

แผนวิจัยระบบสาธารณสุข พ.ศ.2545-2547

ความเป็นมา

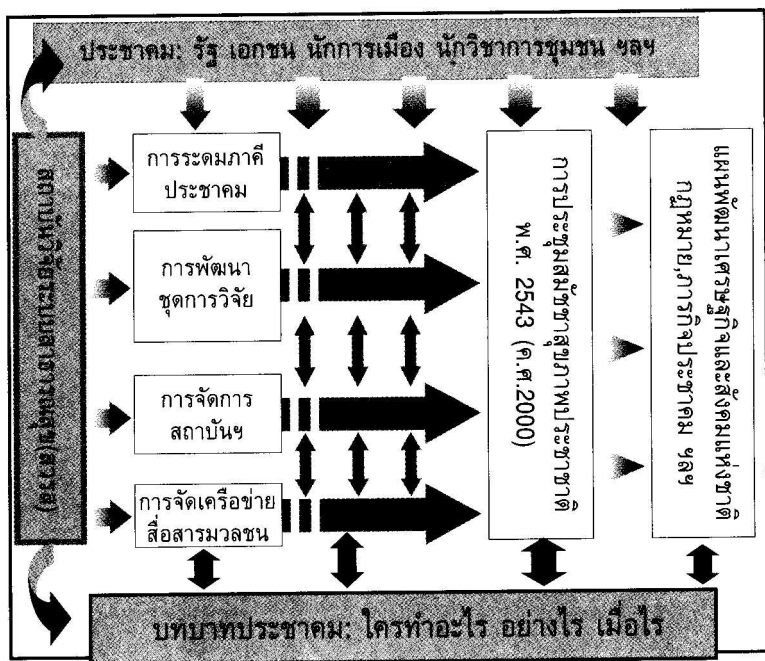
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขได้ดำเนินยุทธศาสตร์หลักในระหว่างปี พ.ศ. 2542-2544 โดยใช้กระบวนการวิจัยและกระบวนการทางวิชาการเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มพลังการเมืองและประชาคม จนเกิดเป็นกลไกที่มีพลังในการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสุขภาพให้สามารถรองรับวิกฤติการณ์ ซึ่งเป็นผลจากวิวัฒนาการอันรวดเร็วของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขจุดอ่อนของกรอบแนวความคิดและโครงสร้างภายในระบบสุขภาพให้สอดคล้องกับกลไกทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขจึงได้จัดทำกรอบภารกิจ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ตามแผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2542 - 2544 ไว้ว่า

....ภายใน พ.ศ. 2544 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) จะเป็นแกนประสานความเคลื่อนไหวของประชาคมอันประกอบด้วยพหุภาคี โดย สวรส. จะอาศัยกระบวนการทางวิชาการ และงานวิจัยเป็นเครื่องมือของการประสานพลัง เพื่อให้เกิด :

- ประชาสังคมต้องตระหนัก และมีบทบาทร่วมกัน ในการปรับเปลี่ยนระบบสุขภาพของประเทศไทย
- ภาพรวมอันเป็นเป้าหมายของระบบสุขภาพ ที่พึงประสงค์ของสังคมไทย
- องค์ความรู้ในการพัฒนาองค์ประกอบสำคัญของระบบสุขภาพ
- กลไกสำคัญ อันจะก่อให้เกิดการปฏิรูประบบสุขภาพ

ยุทธศาสตร์หลักของการทำงานในช่วงสามปีที่ผ่านมาและเป็นจุด
 ผันเปลี่ยนที่สำคัญ คือ การให้ความสำคัญกับภาคประชาคม และชุมชน
 เป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบายสุขภาพของชาติ และเป็นผู้รับ
 ผิดชอบอย่างแท้จริงต่อการแปรนโยบายสุขภาพให้เป็นภารกิจและกิจกรรม
 ให้เป็นรูปธรรมที่ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบสุขภาพที่สนองต่อคุณภาพ
 ชีวิตของประชาชนอย่างมีคุณภาพ และให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่
 ทรัพยากรจะอำนวยได้

ยุทธศาสตร์ดังกล่าวเกิดจากวิสัยทัศน์ที่เล็งเห็นแนวโน้มของการ
 ปรับตัวของสังคมไทยในช่วงการเปลี่ยนแปลงสู่สหัสวรรษใหม่ ร่วมไปกับ
 วิวัฒนาการการปฏิรูปการเมือง ภายใต้เงื่อนไขรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540
 ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่องค์กรในระดับชุมชน
 ท้องถิ่น และภูมิภาคมากขึ้น

สวรรส. ได้สนับสนุนชุดการวิจัยเพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบสุขภาพในระดับปฏิบัติการ โดยเน้นการระดมกลุ่มประชาคมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์กรและหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพของประชาชน องค์กรประชาคมต่างๆ ตั้งแต่ระดับชุมชน ท้องถิ่นและจังหวัด รวมทั้งองค์กรสาธารณประโยชน์ต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการศึกษาวิจัยปัญหาเชิงสุขภาพ ตลอดจนจัดให้เกิดการศึกษาและรวบรวมประสบการณ์ของประชาคมกลุ่มต่างๆ ที่จัดการกับปัญหาสังคมและสุขภาพอยู่แล้ว อีกทั้งสนับสนุนให้มีการศึกษาประสบการณ์จากการปฏิรูประบบสุขภาพของนานาชาติ เพื่อส่งเสริมให้ประชาคมต่างๆ ที่มีหน้าที่ในการจัดการกับปัญหาสุขภาพได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนจนสามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ร่วมกัน และนำมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการพัฒนาโครงสร้างรัฐกิจทั้งในระดับชาติและชุมชน

กิจกรรมของสวรรส.ในช่วง พ.ศ. 2542 - 2544 ส่งผลให้รัฐบาลตระหนักว่า การปฏิรูประบบสุขภาพเป็นภารกิจสำคัญของชาติ จนเข้ามารับเป็นแกนกลางประสานความร่วมมือทั้งทางด้านวิชาการ ประชาสังคม และการเมือง โดยกำหนดให้ทำการยกร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติให้แล้วเสร็จภายใน พ.ศ. 2546 โดยมุ่งหวังให้ พ.ร.บ.ฉบับนี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการชี้แนะแนวทางการปฏิรูประบบสุขภาพในระยะยาว สวรรส.จึงได้เสนอให้รัฐบาลจัดตั้งสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) ขึ้นทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการให้กับคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพ (คปรส.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง

ในการดำเนินงานของคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพ (คปรส.) ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการ 4 คณะ ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการวิชาการ คณะอนุกรรมการสร้างความร่วมมือทางสังคม คณะอนุกรรมการยกร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการสื่อ

ในการดำเนินงานของคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพ (คปรส.) ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการ 4 คณะ ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการวิชาการ คณะอนุกรรมการสร้างความร่วมมือทางสังคม คณะอนุกรรมการยกย่อง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการสื่อสารสาธารณะ ทำหน้าที่เป็นกลไกในการทำงานทั้งด้านวิชาการและการเคลื่อนไหวทางด้านสังคม การดำเนินงานของ สวรส. เครือสถาบัน และสถาบันเครือข่าย ซึ่งผ่านกระบวนการสังเคราะห์ทางวิชาการ และการตรวจสอบความเข้าใจกับเครือข่ายประชาคม มีประเด็นที่ สวรส. จำเป็นต้องจัดให้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อเนื่อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิด โครงสร้าง ระบบ หน้าที่ และเครื่องมือของระบบย่อยในระบบสุขภาพ ดังนี้

1) ปรัชญาสุขภาพและระบบสุขภาพ

การจัดนิยามสุขภาพใหม่ ว่า "สุขภาพ คือ สุขภาวะทางกาย ทางจิตใจ ทางสังคม และทางจิตวิญญาณ" นอกจากนั้นจากเงื่อนไขในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ระบุว่าสุขภาพของบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และข้อเสนอในหลักการของ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ กำหนดให้สังคมไทยใช้สุขภาพเป็นอุดมการณ์และหลักประกันความมั่นคงของชาติ

2) องค์ประกอบของระบบสุขภาพ

จากการประมวลความต้องการของประชาคมที่มีความเป็นไปได้ทางวิชาการ และเงื่อนไขทางสังคมภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 สามารถสรุปเป็นกลไกสำคัญในระบบสุขภาพแห่งชาติ ดังนี้ คือ

2.1 สภาสุขภาพแห่งชาติ หรือ องค์การบริหารระบบสุขภาพ มีหน้าที่ประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคประชาคม เพื่อทำหน้าที่อภิบาลระบบสุขภาพ ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดนโยบายกำกับทิศทางการพัฒนาระบบสุขภาพ การลงทุนเพื่อสุขภาพในทุกๆระดับ โดยทุกภาคส่วนให้ความสำคัญเชื่อมโยงกันอย่างยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้เข้ากับเงื่อนไขความต้องการของชุมชนต่างๆ และความหลากหลายของปัญหาทางสุขภาพ โดยมีเครือข่ายสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ได้อย่างกว้างขวาง

2.2 ระบบสร้างเสริมสุขภาพ เป็นกลไกและกระบวนการที่จะประสานหน่วยงานของรัฐทุกฝ่ายให้เข้ากับภาคประชาคมในการตรวจสอบประเมินนโยบายสาธารณะให้มีผลการดำเนินงานที่เอื้อต่อสุขภาพของคนไทยทั้งหมด เพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่อำนวยให้คนไทยมีสุขภาพะทั้งทางด้านร่างกายและสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น อันจะส่งผลให้คนไทยมีความสามารถในการสร้างเสริมสุขภาพให้เข้มแข็งและมีความสุขได้ด้วยตนเอง

2.3 ระบบป้องกันควบคุมภาวะที่คุกคามสุขภาพ เป็นเครือข่ายติดตามความรู้และเฝ้าระวัง ภาวะที่เป็นภัยต่อสุขภาพ ได้แก่ เชื้อโรค การแปลงพันธุของเชื้อโรคพันธุ์ต่างๆ สารมลพิษที่เกิดจากกระบวนการอุตสาหกรรมหรือการพัฒนาในด้านต่างๆ สารกัมมันตภาพรังสี สารชีวภาพที่มีการติดต่อพันธุกรรม สารเสพติด ความรุนแรง พฤติกรรมทางเพศ เป็นต้น โดยกลไกนี้จะต้องทำหน้าที่เสริมความเข้มแข็งให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และท้องถิ่นสามารถจัดการกับภาวะคุกคามสุขภาพได้อย่างสอดคล้องกับความรู้และเทคโนโลยี

2.4 ระบบบริการสุขภาพ เป็นกลไกการจัดบริการทางด้านสุขภาพให้กับประชาชน โดยมีหลักประกันว่าประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน มีการรับรองคุณภาพโดยเฉพาะในชุดบริการสุขภาพหลัก มีการใช้เทคโนโลยีสำหรับสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทั้งหมดนี้จำเป็นต้องมีกลไกให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดการบริการให้เกิดความโปร่งใส ไม่แสวงหากำไร และมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้ใช้บริการสุขภาพทางเลือกและแพทย์ภูมิปัญญาไทย

2.5 การคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านสุขภาพ เป็นกลไกสนับสนุนองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคภาคประชาชนให้เกิดความเข้มแข็ง สามารถดำเนินการร่วมกันเป็นเครือข่ายกระจายในทุกส่วนของประเทศ สามารถปกป้องตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นอิสระจากภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน นอกจากนั้นให้จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพจากยา ผลิตภัณฑ์ และเครื่องมือแพทย์ โดยให้กองทุนทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยหาข้อตกลงและทางออกระหว่างผู้บริโภคกับสถาน

บริการหรือองค์กรเจ้าของผลิตภัณฑ์

2.6 ระบบความรู้และข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ เป็นระบบที่เชื่อมโยงกลไกสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ระบบวิจัยทางสุขภาพ ได้แก่ กลไกกำหนดนโยบายวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางสุขภาพกลไกการจัดการกระบวนการวิจัยทางสุขภาพ และองค์กรดำเนินการวิจัยสุขภาพในแต่ละด้าน (2) เครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารและแปลผลเป็นภูมิปัญญาเพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดและประเมินผลนโยบายสุขภาพของประเทศไทยภาคและท้องถิ่น (3) ระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพสำหรับประชาชนที่จะต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันกาล

2.7 ระบบการจัดการทรัพยากรคนทางด้านสุขภาพ มุ่งเน้นการประสานงานให้เกิดการฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากรที่เป็นผู้ให้บริการและบริหารงานสุขภาพ ให้มีสมรรถนะในการอภิบาลระบบสุขภาพในระดับต่างๆ รวมถึงภาคประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบกับสภาวะสุขภาพของตนเองและสังคม ประการสำคัญคือต้องจัดให้มีการกระจายกำลังคนทางด้านสุขภาพอย่างครอบคลุมและทั่วถึง โดยสอดคล้องกับความจำเป็นของแต่ละพื้นที่

การผลักดันให้มีการศึกษาทำความเข้าใจและสังเคราะห์กลไกดังกล่าวให้เป็นบทบาทและ ภารกิจขององค์กรทุกส่วน จำเป็นต้องใช้เงื่อนไขสำคัญ ได้แก่ กฎหมาย หรือ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ เป็นแรงจูงใจให้ร่วมกันสร้างเครื่องมือ กลไก และระเบียบวิธีในการจัดระบบสุขภาพที่จำเป็น โดยมียุทธศาสตร์สำคัญก็คือ การสร้างสมรรถนะของประชาคมต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์กลไกอภิบาลระบบสุขภาพได้อย่างแท้จริง

ภารกิจหลักของสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) มีเงื่อนไขสำคัญ คือ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ โดยให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานทุกภาคส่วนในการปฏิรูป

ระบบสุขภาพ ซึ่งได้กำหนดให้ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2545 หลังจากนั้น ร่าง พ.ร.บ.นี้จะต้องได้รับการตรวจสอบและเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มประชาคมต่างๆ อย่างกว้างขวาง จนได้ข้อสรุปเป็นที่ยอมรับร่วมกันในสังคม จากนั้นจึงเสนอเข้าสู่คณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ(คปรส.) เพื่อพิจารณารับและเสนอรัฐบาลโดยผ่านคณะรัฐมนตรี หายสุดรัฐบาลจะนำร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติเข้าสู่กระบวนการพิจารณาในรัฐสภาต่อไป

ยุทธศาสตร์

แผนงานวิจัยสถาบันวิจัยระบบ สาธารณสุข พ.ศ.2545-2547

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ระหว่างปี พ.ศ.2545-2547 สถาบัน
วิจัยระบบสาธารณสุข จึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ ไว้ดังนี้

พันธกิจ

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) จะใช้กระบวนการทางวิชาการ
และงานวิจัย เป็นเครื่องมือและกลไกในการประสานงานและสร้างความร่วมมือ
กับเครือข่ายนักวิชาการ ประชาคม และภาคการเมือง เพื่อสร้างองค์ความรู้
ในการจัดการระบบสุขภาพที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของคนไทย
ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีใน
ปัจจุบัน

วิสัยทัศน์

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) จะสร้างกระบวนการปฏิรูป
ระบบสุขภาพด้วยการเชื่อมโยงความร่วมมือของประชาคมและกลุ่มผล
ประโยชน์ต่างๆ เข้ากับการพัฒนาความรู้ เทคโนโลยี และการบริหาร
จัดการ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สัมฤทธิ์ผล

ผลจากการสนับสนุนงานวิชาการและงานวิจัยของสถาบันวิจัยระบบ
สาธารณสุข(สวรส.) ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2544 ในการเป็นแกนประสาน
กระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพได้ก่อให้เกิดผลงานสำคัญได้แก่

1) การปรับกระบวนทัศน์และแนวความคิด (Paradigm shift) ต่อระบบสุขภาพของประชาคมและสังคมไทยอย่างกว้างขวางโดยเริ่มจากฐานคติของนิยามใหม่ของคำว่าสุขภาพ และความเข้าใจต่อระบบสุขภาพ ตลอดจนกลไกที่แท้จริงที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคน

2) โครงสร้าง (Structure) และภาระหน้าที่ (Function) ของกลไกต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นระบบสุขภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นผลจากการประสานพลังร่วมกันของนักวิชาการ นักคิด นักการเมือง และประชาคมสุขภาพหลากหลาย

3) ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติและเป็นกลไกเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญสำหรับเปิดทางให้ประชาคมสุขภาพหลากหลายได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมอย่าง เป็นเอกภาพชัดเจนยิ่งขึ้น

ภารกิจเป้าหมาย

ดังนั้น เพื่อผลักดันพันธกิจดังกล่าวให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับกระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพที่ริเริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยได้รับการตอบสนองทางการเมือง สังคม และวิชาการ อย่างชัดเจน สวรรส จึงได้กำหนดภารกิจเป้าหมายที่จะต้องก่อตั้งให้แล้วเสร็จภายใน พ.ศ. 2547 ไว้ดังนี้ คือ

1) การมีส่วนร่วมและเรียนรู้ร่วมกันของเครือข่ายประชาคมและพหุภาคีนำไปสู่กระบวนการจัดการวิจัยที่สามารถสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการจัดการปฏิรูประบบสุขภาพที่ดำเนินการต่อเนื่อง

2) กลไกและระเบียบวิธีการจัดการงานวิจัยสำหรับสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพให้เป็นพื้นฐานสำคัญในการผลักดันให้การปฏิรูปมุ่งสู่การจัดการระบบสุขภาพที่พึงประสงค์ของประชาชนชาวไทยได้อย่างแท้จริง

3) เครื่องมือ (Device) และกลไก (Mechanism) ที่จำเป็นสำหรับการขับเคลื่อนระบบสุขภาพในแนวทางใหม่ของประชาคมและพหุภาคีอื่น

นำไปสู่ระบบสุขภาพที่พึงประสงค์

4) เครื่องสถาบันของสวรส. ที่มีศักยภาพในการสร้างองค์ความรู้ทางด้านระบบสุขภาพ และมีสมรรถนะในการจัดการงานวิจัยที่มีความต่อเนื่องและยั่งยืน

5) เครือข่ายของสถาบันภาคีที่เข้มแข็งและกว้างขวางครอบคลุมประเด็นทางยุทธศาสตร์ที่ครบถ้วนเข้ามาเป็นแนวร่วมในการสร้างความรู้และเครื่องมือที่จำเป็นในกระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมาย

ภายใน พ.ศ. 2547 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) จะเป็นแกนประสานความเคลื่อนไหวของประชาคมอันประกอบด้วยพหุภาคีโดยสวรส. จะอาศัยกระบวนการทางวิชาการ และงานวิจัยเป็นเครื่องมือของการประสานพลัง เพื่อให้เกิด

1) ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ที่มุ่งเน้นในการเสนอทางเลือกสำหรับการสร้างสรรค์ระบบสุขภาพที่พึงประสงค์ของประชาชนชาวไทย

2) กลไกและภาระหน้าที่ที่มีประสิทธิผลและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อขับเคลื่อนระบบสุขภาพ

3) เครือข่ายประชาคมสุขภาพที่มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นพลังผลักดันการปฏิรูประบบสุขภาพอย่างมีเอกภาพ จนสามารถขยายผลให้เกิดประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

4) สถาบันภาคีและเครื่องสถาบันที่มีศักยภาพในการจัดการงานวิจัยที่มีคุณภาพ คล่องตัว โปร่งใส เพื่อรองรับภารกิจทางวิชาการของระบบสุขภาพต่อไปในระยะยาว

1) ศึกษาและรวบรวมประสบการณ์การรวมพลังของประชาสังคม และกระบวนการปฏิรูปสังคม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการก่อตัวของ ประชาคมปฏิรูประบบสาธารณสุขในอนาคต โดยประเมินความต้องการ ของประชาคมต่อระบบสุขภาพที่พึงประสงค์

2) ระดมพลังของพหุภาคี (Partners Mobilization) จากภาค ส่วนต่างๆของสังคมประชารัฐ (Civil Society) ได้แก่ ภาครัฐ องค์กร สาธารณประโยชน์ ธุรกิจเอกชน นักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ และ ภาคชุมชน ให้เข้ามาร่วมศึกษาเพื่อกำหนด เป้าหมาย นโยบาย และกลวิธี ในการปฏิรูประบบสาธารณสุขร่วมกัน โดย สวรส. จะประสานให้เกิดการ จัดสรรภารกิจในกลุ่มภาคี เพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบสุขภาพ

3) พัฒนากลไกสถาบัน (Institutional Strengthening) ทั้งใน ลักษณะเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับ กลุ่มนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิจัยระบบสาธารณสุขอย่าง จริงจัง จนเกิดกลุ่มวิชาการแต่ละด้านที่สามารถเป็นฐานทางวิชาการที่ เต็มโตและยั่งยืน ตลอดจนสามารถเป็นกลไกสนับสนุนการบริหารจัดการ ระบบสุขภาพ ทั้งในระดับชาติ และในระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการสร้าง เครื่องมือ การฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากร อันจะส่งผลให้มีกำลังคนที่มี สมรรถนะเพียงพอที่จะผลักดันการปฏิรูประบบสุขภาพ

โครงสร้างและเครือข่ายองค์กรของ สวรส.

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขได้จัดเครือข่ายองค์กร (Architecture) ให้เกิดความคล่องตัวในการจัดการงานวิจัยได้อย่างกว้างขวางและสอดคล้องความจำเป็นของเงื่อนไขความสัมพันธ์ของนักวิจัย และผู้ใช้ผลงาน วิจัยในแต่ละประเด็นของการวิจัยระบบสุขภาพ

การจัดองค์กรการจัดการวิจัยของ สวรส. ได้แบ่งรูปแบบการจัด
การดังนี้

1) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

ทำหน้าที่บริหารและจัดการแผนงานโดยที่บริหารและจัดการงาน
วิจัยระบบสุขภาพ ทำหน้าที่บริหารแผนงานวิจัยต่าง ๆ และประสานงาน
กับเครือข่ายสถาบัน และสถาบันภาคีที่รับภารกิจจัดการงานวิจัยเฉพาะด้าน
หรือสร้างเครื่องมือทางวิชาการที่จำเป็นสำหรับการใช้งานในระบบสุขภาพ

2) เครือข่าย สวรส.

เป็นการจัดตั้งโครงการ หรือสำนักงาน ภายใต้ข้อบังคับของ สวรส.
หรือมติคณะกรรมการ สวรส. โดยมีกลไกที่เชื่อมโยงทางยุทธศาสตร์กับ
สวรส. เครือข่าย สวรส. มีอิสระในการกำหนดกรอบกลวิธีในการทำงาน
โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สวรส. หรืออาจจะมีอิสระในการ
จัดหางบประมาณสำหรับบริหารจัดการโดยได้รับสัญญาว่าจ้าง หรือ
พันธสัญญาจากรัฐบาล หรือจากหน่วยงานอื่น

ในปัจจุบัน สวรส. จัดตั้งโครงสร้างองค์กรในลักษณะเครือข่าย
5 องค์กร ได้แก่

1. สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (พรพ.)
2. สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)
3. สำนักงานโครงการวิจัยระยะยาวในเด็กไทย (PCTC)
4. สำนักพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (International Health Policy Program-IHPP)
5. สำนักงานกลางสารสนเทศบริการสุขภาพ (สทส.)

ในช่วงปี พ.ศ.2545-2547 จะจัดให้มีการประเมินผลเพื่อใช้เป็นแนว
ทางการพัฒนารูปแบบการจัดองค์กรขององค์กรเหล่านี้ ให้เป็นไปภายใต้กรอบของ
พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ และการปฏิรูประบบราชการ

3) สถาบันภาคีของ สวรส.

เป็นการสนับสนุนของ สวรส. ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหรือ

สถาบันวิจัยที่มีการกิจเกี่ยวพันกับการวิจัยระบบสุขภาพ ได้แก่

1. สถาบันเครือข่ายพัฒนาการส่งเสริมการวิจัยระดับพื้นที่

(Area Based Research)

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ภาคเหนือ ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ภาคใต้ ร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ภาคกลาง ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ ร่วมกับมหาวิทยาลัย

นเรศวร

3. เครือข่ายติดตามและประเมินผลการจัดหลักประกันสุขภาพ
ถ้วนหน้า

4. เครือข่ายศึกษาสังคมและสุขภาพร่วมกับหลายสถาบัน โดยมี
ส่วนนโยบายสังคมและสุขภาพ สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข กระทรวง
สาธารณสุข ทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการเครือข่าย

5. เครือข่ายศึกษาผลกระทบทางสุขภาพ (Health Impact
Assessment) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเกษตร
มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไปในระหว่าง พ.ศ. 2545-2547 จะ
ใช้โครงสร้างเหล่านี้เป็นแกนการประสานงานและขยายความเชื่อมโยงกับ
นักวิจัยและประชาคมให้เกิดภาคีการวิจัยที่กว้างขวางขึ้น

แผนปฏิบัติการ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข พ.ศ. 2545-2547

เพื่อให้สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวให้บรรลุผลในช่วงเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2545 - 2547) จำเป็นต้องกำหนดแนวทางในการจัดทำแผนงานเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกรอบการใช้งบประมาณ ดังนี้.

แผนงานวิจัย

เป็นการจัดงานวิจัยเพื่อให้ได้ผลวิจัยสำหรับตอบคำถามการปฏิรูประบบสุขภาพในประเด็นต่างๆ ในลักษณะของชุดโครงการวิจัย โดยแต่ละชุดโครงการมุ่งที่จะตอบสนองต่อกระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพ ดังนี้

(1) องค์ความรู้เพื่อใช้กำหนดภาระหน้าที่ (Role and Function) และการจัดโครงสร้าง (Structure and Architecture) ของระบบสุขภาพที่อยู่ในระหว่างการวางแผนการปรับเปลี่ยน

(2) พัฒนาเครื่องมือและกลไกสำหรับขับเคลื่อนระบบสุขภาพใหม่ที่เหมาะสมกับเงื่อนไขของประเทศไทย

(3) จัดเตรียมนักวิจัยและนักวิชาการสำหรับวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอที่จะป้อนข้อมูลย้อนกลับให้ระบบสุขภาพใหม่อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

เพื่อเป็นการตอบสนองต่อภารกิจเป้าหมายที่กำหนดไว้ในช่วงปี พ.ศ.2545 - 2547 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข จึงได้กำหนดชุดโครงการไว้ไม่ต่ำกว่า 7 ชุดโครงการ ดังนี้

1) ชุดโครงการจัดองค์กรอภิบาลระบบสุขภาพ ประกอบด้วย การ

วิจัยรูปแบบการจัดองค์กรทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น การจัดเครือข่าย ข้อมูลข่าวสารสุขภาพสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตลอดจนกำกับ และประเมินนโยบายสุขภาพ

2) ชุดโครงการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (Health Impact Assessment) เพื่อศึกษาค้นคว้าเครื่องมือ ระเบียบวิธี และกลไกโครงสร้าง (Architecture) ของระบบ รวมทั้งโครงสร้างและแนวทางการทำงานร่วมกัน ของภาคประชาคมกับเครือข่ายนักวิชาการ

3) ชุดโครงการควบคุมป้องกันภาวะคุกคามทางสุขภาพ (Health Hazard Control) เพื่อศึกษาค้นคว้ากลไกเครือข่ายการจัดการ การเฝ้าระวัง การป้องกัน และจัดทำข้อเสนอแนะภัยทางสุขภาพต่างๆ ก่อนที่จะก่อผล ร้ายต่อสุขภาพประชาชน

4) ชุดโครงการบริการสุขภาพ (Health Care) ประกอบด้วย การวิจัยเพื่อสร้างเครื่องมือและกลไกการคลังสุขภาพ การประเมินผลการจัด การระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า การจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิ การจัดบริการสุขภาพทุติยภูมิ การจัดบริการสุขภาพตติยภูมิ การจัด บริการการแพทย์ฉุกเฉิน และการจัดบริการส่งต่อ ฯลฯ

5) ชุดโครงการระบบวิจัยสุขภาพ (Health Research System) ประกอบด้วย การวิจัยเพื่อสังเคราะห์โครงสร้าง กลไก และการจัดสรรภารกิจ ขององค์กรต่างๆ ในเครือข่ายการวิจัยสุขภาพ เพื่อสร้างความรู้ และสร้าง สมรรถนะในการพึ่งพาตนเองในด้านเทคโนโลยีสุขภาพ

6) ชุดโครงการระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพและการดูแลตนเอง เพื่อให้จัดกลไกเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยมาใช้สนับสนุนการพึ่ง ตนเองทางสุขภาพของคนไทยกลุ่มต่างๆ ได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการ ของแต่ละบุคคล และช่วยให้ประชาชนมีพลังและศักยภาพในการเลือก ใช้สินค้าสุขภาพ

7) ชุดโครงการสังเคราะห์ระบบสร้างศักยภาพผู้บริโภค (Consumer Empowerment) เพื่อให้เสริมสร้างพลังของภาคประชาคมสุขภาพให้มี

สมรรถนะทางวิชาการและจัดการเครือข่ายประสานงานสำหรับตรวจสอบ
การเอาต์เอาเปรียบในสินค้าหรือบริการสุขภาพ

II พัฒมนานักวิจัย

ภารกิจในการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสุขภาพให้ปรับเปลี่ยนไป
สู่กลไกและภาระหน้าที่ซึ่งตอบสนองต่อปัญหาสุขภาพภายใต้เงื่อนไขทาง
สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องจัดเตรียมนักวิจัย
นโยบายและระบบสุขภาพจากหลากหลายกลุ่มวิชาการ เพื่อทำหน้าที่
วิเคราะห์แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในระบบสุขภาพ ตลอดจนสามารถสร้าง
องค์ความรู้ในการสร้างเครื่องมือและระเบียบวิธีสำหรับการจัดการระบบสุขภาพ
ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ตอบสนองต่อความต้องการ
ของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

นักวิจัย หรือนักวิเคราะห์ระบบสุขภาพอาจจำแนกตามกรอบ
กระบวนการพัฒนา และการใช้งานออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1) นักวิจัยระบบสุขภาพที่ประยุกต์ใช้ความรู้ความชำนาญที่มีอยู่
แล้วเข้ามาทำงานในการวิจัยระบบสุขภาพเพื่อสร้างเครื่องมือ หาคำตอบ
หรือสร้างข้อเสนอแนะเชิงสังเคราะห์ให้กับระบบสุขภาพ ซึ่งจัดเป็นการ
พัฒนานักวิจัยให้รวมกลุ่มกันศึกษาในประเด็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับระบบ
สุขภาพ เช่น เครือข่ายศึกษาดัชนีชี้วัดระบบสุขภาพในพื้นที่ระดับต่างๆ

2) นักวิจัยระบบสุขภาพในกรอบประเด็นที่ยังไม่มีอยู่ในประเทศ
ไทยและจำเป็นต้องสร้างให้มีพื้นฐานทางวิชาการ เป็นการพัฒนาร่วมกับ
สถาบันการศึกษาให้สามารถผลิตหลักสูตรปริญญาเอกหรือโทเพื่อให้ใช้
กระบวนการวิจัยเป็นกลไกสร้างองค์ความรู้สำหรับขับเคลื่อนทางวิชาการ
บางประเด็นในระบบสุขภาพ เช่น การประเมินผลกระทบทางสุขภาพของ
นโยบายสาธารณะ การบริหารคุณภาพสถานบริการสุขภาพ ความเป็น
ธรรมทางสุขภาพ

3) นักวิเคราะห์ระบบสุขภาพที่ทำงานในพื้นที่ และความรับผิดชอบของตน จำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัยระบบสุขภาพบางส่วนเพื่อนำไปปรับใช้กับภารกิจที่รับผิดชอบอยู่อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารสุขภาพระดับพื้นที่ สมัชชาสุขภาพในระดับพื้นที่ หรือ ระดับชาติ ฯลฯ

การพัฒนานักวิจัยจะดำเนินการโดยจัดสรรงบประมาณของ สวรส. ให้สอดคล้องกับความต้องการงานวิจัย และประสานกับหน่วยงานให้ทุนภายนอก

พัฒนาศักยภาพในการจัดการงานวิจัย

การขยายภารกิจการวิจัยระบบสุขภาพในปัจจุบันได้เริ่มขยายตัวอย่างกว้างขวาง มีภาคี และสถาบันเครือข่ายเข้าร่วมพันธกิจกับ สวรส. มากขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดแผนงานเพื่อพัฒนาศาสตร์และศิลป์ในการจัดการงานวิจัยสำหรับหล่อเลี้ยงและสร้างนักจัดการงานวิจัยระบบสุขภาพให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น มีคุณภาพและความสามารถที่จะรองรับภารกิจที่ซับซ้อน

รูปแบบและกิจกรรมสำคัญสำหรับพัฒนาการจัดการงานวิจัยเป็นกลวิธีที่จะต้องจัดนวัตกรรมขึ้นใหม่ ประกอบด้วย

1) การประเมินบทบาทกระบวนการจัดการงานวิจัย (Review) เพื่อปรับปรุงการจัดการงานวิจัยในระยะยาวให้สามารถปรับตัวจนสามารถตอบสนองต่อภารกิจอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกับนักวิเคราะห์จากภายนอกมาทำงานร่วมกับทีมงานของ สวรส. ในการวิเคราะห์การดำเนินงานของโครงการวิจัยต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจาก สวรส. และสังเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการงานวิจัย และเอื้อให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะการจัดการงานวิจัย

2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนภายในองค์กร

และภาคีเครือข่ายของ สวรส. (Organizational learning) เพื่อให้บุคลากรที่ทำงานด้านการจัดการงานวิจัย และการประสานงานการวิจัย ได้มีโอกาสพัฒนากรอบแนวคิดการจัดการงานวิจัยในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน จนเกิดเป็นกรอบความรู้สำหรับใช้ในการเผยแพร่แก่ภาคีเครือข่าย และองค์กรภายนอกที่ต้องการเรียนรู้วิธีการจัดการงานวิจัยระบบสุขภาพ

3) การศึกษาจากประสบการณ์และหลักสูตรที่สถาบันการศึกษาและอบรมทั้งในและต่างประเทศจัดขึ้น เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการจัดการงานวิจัย ให้กับบุคลากรของ สวรส. เครือสถาบัน และสถาบันเครือข่าย

4) การประสานงานกับสถาบันวิจัยในส่วนภูมิภาคเพื่อสร้างเครือข่ายการวิจัยเพื่อปรับระบบสุขภาพในระดับพื้นที่ (Area Based Research) โดยสนับสนุนให้มีการพัฒนาโครงสร้างการจัดการงานวิจัยในระดับท้องถิ่นให้กว้างขวางขึ้น และให้สามารถตั้งคำถามงานวิจัยให้ตรงต่อความต้องการของพื้นที่

5) การจัดกลไกในการเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากร สวรส. ให้เข้มแข็งสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของ สวรส.

สวรส. จะจัดสรรทรัพยากรส่วนหนึ่งเพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งของนักจัดการงานวิจัย และองค์ความรู้ในการจัดการงานวิจัย ซึ่งจะเป็นการจัดกระบวนการและกลไกให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนให้งานวิจัยระบบสุขภาพได้ก่อประโยชน์ต่อสังคมไทยได้กว้างขวางขึ้น

แผนงานสนับสนุนงานวิจัย

กลไกการจัดการภายในจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยอำนวยความสะดวกสนับสนุนการดำเนินงานของสวรส. ให้บรรลุสู่เป้าหมายได้ตามแนวทางที่กำหนด

แผนงานสนับสนุนงานวิจัยประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้ คือ

1) ระบบข้อมูลข่าวสารสำหรับการบริหารจัดการงานวิจัยระบบสุขภาพ และการประสานงานกับสถาบันเครือข่าย และภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นกลไกที่จะสะท้อนข่าวสาร และความรู้ให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบภารกิจต่างๆ ใช้ในการติดตาม และประเมินสถานการณ์ จนสามารถควบคุมให้พันธกิจของแต่ละกลุ่มงาน และเครือข่ายดำเนินงานไปตามแนวยุทธศาสตร์ที่วางไว้

2) ระบบการจัดการการเงิน และบัญชีสำหรับควบคุม และกำกับการคลังของ สวรส. ให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดเอาไว้ โดยเฉพาะการสนับสนุนให้ทุกหน่วยและเครือข่ายสามารถวิเคราะห์การดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลทางระบบบัญชีเป็นเครื่องมือ

3) ระบบการประเมินและพัฒนาบุคลากร สำหรับเลือกสรรและกำกับการพัฒนาบุคลากรให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของหน่วยงาน

แผนงานเผยแพร่งานวิจัย

การนำเสนอผลงานวิจัยและสร้างภาพลักษณ์ของสวรส. ให้เป็นที่รับรู้และมีทัศนคติที่ถูกต้อง ทั้งในหมู่ผู้ใช้งานวิจัย และนักวิจัย เป็นกลวิธีสำคัญที่จะช่วยสร้างความเชื่อถือ อันเป็นโอกาสในการขยายผลงาน และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น กรอบแผนงานประกอบด้วย

1) การศึกษาความต้องการ และทัศนคติต่อ สวรส. ของผู้ใช้งานวิจัยและนักวิจัยในสถาบันต่างๆ เพื่อให้การกำหนดยุทธศาสตร์การเผยแพร่งานวิจัยของ สวรส. เป็นไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

2) การจัดทำเอกสารเผยแพร่ผลงานของสวรส. สถาบันภาคี และสถาบันเครือข่าย ทั้งในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ และการนำเสนอในลักษณะอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ ได้แก่ Video Tape, Webpage และ e-library ซึ่งจะช่วยทำให้ประชาชน และผู้ต้องการใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงและได้รับ

ข้อมูลได้โดยง่าย

3) การจัดประชุม สัมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคี และประชาคมกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นการขยายแนวร่วมในการศึกษาวิจัยระบบสุขภาพให้เกิดภาคีที่กว้างขวางขึ้น

การเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานสนับสนุนการวิจัยระบบสุขภาพในภารกิจที่ดำเนินการจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศได้รับรู้ และมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการทำงานของสถาบันวิจัยระบบสุขภาพอันจะส่งผลต่อความร่วมมือในการเข้ามาเป็นภาคีร่วมกันปฏิรูประบบสุขภาพ

5) การศึกษา

ประมาณการ

งบประมาณรายจ่ายปี

พ.ศ.2545-2547

สวรส. จะจัดแนวงงบประมาณสำหรับสนับสนุนงานวิจัยระบบสุขภาพ โดยคำนึงถึงงบประมาณที่จะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและการลงทุนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ภายในประเทศ และการขยายฐานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับองค์กรต่างประเทศ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในส่วนของการประมาณการงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ.2545 - 2547 เป็นการประมาณการบนฐานภาระงานของ สวรส. ซึ่งเป็นการคาดการณ์และเป็นการเตรียมงบประมาณไว้ในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้ประมาณการรายจ่ายในช่วงปี พ.ศ. 2545 - 2547 ไว้ในวงเงิน 285.72, 245.10 และ 232 ล้านบาทตามลำดับ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

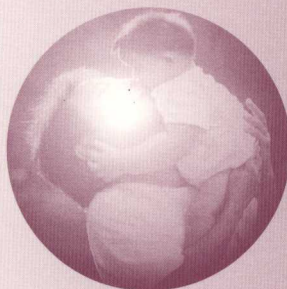
แผนงาน	ปีงบประมาณ(ล้านบาท)					
	2545		2546		2547	
	สารส.	องค์กรอื่น	สารส.	องค์กรอื่น	สารส.	องค์กรอื่น
1. แผนงานวิจัย	85.34	37.56	95.00	30.00	114.00	33.00
1.1 การจัดองค์ประกอบิบาลระบบสุขภาพ	12.00	0	18.00	5.00	22.00	6.00
1.2 การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ	19.24	0	20.00	10.00	24.00	12.00
1.3 ระบบการป้องกันภาวะคุกคามทางสุขภาพ	4.00	0	5.00	0	6.00	0
1.4 ระบบบริการสุขภาพ	21.00	21.56	23.00	5.00	27.00	6.00
1.5 ระบบวิจัยสุขภาพ	25.10	16.00	23.00	10.00	27.00	9.00
1.6 ระบบสารสนเทศทางสุขภาพ	2.00	0	3.00	0	4.00	0
1.7 ระบบเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหาร	2.00	0	3.00	0	4.00	0
2. แผนพัฒนานักวิจัย ¹ (ศึกษาต่อและการฝึกอบรม)	8.00	20.00	10.00	15.00	12.00	20.00
2.1 นักวิจัยนโยบายและระบบสุขภาพ (Health Policy/System researcher)						
2.2 นักวิจัยในประเทศเฉพาะที่ขาดแคลน						
2.3 นักวิจัยระบบสุขภาพในพื้นที่						
3. แผนพัฒนาการจัดการงานวิจัย ²	95.67	5.15	70.60	2.50	27.50	2.50
3.1 การประเมินบทบาทกระบวนการจัดการ ก. เครือสถาบัน						
(1) สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพ โรงพยาบาล(พรพ.)	1.50	0	1.50	0	0	0
(2) สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)	1.50	0	1.41	0	0	0
(3) สำนักงานโครงการวิจัยระยะยาวในเด็กไทย (PCTC)	0.50	0	1.70	1.00	2.00	1.00
(4) สำนักพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP)	0.20	1.00	1.50	1.50	2.00	1.50
(5) สำนักงานกลางสารสนเทศบริการสุขภาพ (สทส.)	0.20	0	1.00	0	1.50	0

1 การพัฒนาสมรรถนะ นักวิจัย นักวิชาการ ของสถาบันภาคี เครือสถาบัน และชุดโครงการ ในประเทศ และต่างประเทศ

2 การพัฒนาสมรรถนะ ผู้จัดการงานวิจัย ผู้ประสานงานวิชาการ และพนักงาน สารส. ในประเทศ และต่าง ประเทศ

แผนงาน	ปีงบประมาณ(ล้านบาท)					
	2545		2546		2547	
	สวรส.	องค์กรอื่น	สวรส.	องค์กรอื่น	สวรส.	องค์กรอื่น
ข. สถาบันภาคี	85.34	37.56	95.00	30.00	114.00	33.00
(1) สถาบันเครือข่ายพัฒนาการส่งเสริมการวิจัย ระดับพื้นที่ 4 ภาค(วิจัย) (ประเมิน)	0.50	0	1.00	0	1.50	0
(2) ศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ	0.50	0	1.00	0	1.50	0
ค. กระบวนการพัฒนานโยบายของสวรส. และการบริหารงานของสวรส.	0.20	0	3.00	0	2.00	0
3.2 พัฒนากระบวนการจัดการงานวิจัย การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน	2.00	0	3.00	0	2.00	0
3.3 การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของสวรส.	3.00	0	4.00	0	3.00	0
3.4 พัฒนาการจัดการงานวิจัย สถาบันเครือข่ายพัฒนาการส่งเสริมการวิจัย ระดับพื้นที่ 4 ภาค	20.00	4.15	15.00	0	12.00	0
3.5 สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ	65.57	0	36.49	0	0	0
4. แผนสนับสนุนงานวิจัย	13.00	0	13.00	0	13.00	0
4.1 การบริหารจัดการภายใน (บุคลากร การเงิน และบัญชี ธุรการ และงานสนับสนุน)	9.00	0	10.00	0	11.00	0
4.2 ระบบข้อมูลสนับสนุนการจัดการงานวิจัย	4.00	0	3.00	0	2.00	0
5. แผนงานสื่อสารเผยแพร่	18.00	3.00	9.00	0	10.00	0
5.1 การศึกษาเพื่อวางยุทธศาสตร์การเผยแพร่องค์ความรู้	0.50	0	2.00	0	2.00	0
5.2 การจัดทำเอกสารเผยแพร่ผลงานวิจัย และข้อมูล	4.00	0	3.00	0	3.00	0
5.3 จัดเวทีเพื่อสื่อสารกับสาธารณะ	2.00	1.00	2.00	0	2.50	0
5.4 ประชุมหนึ่งทศวรรษ สวรส.	10.0	2.00	0	0	0	0
5.5 ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์	1.50	0	2.00	0	2.50	0
รวม	220.01	65.71	197.60	47.50	176.50	55.50

**สถาบันวิจัย
ระบบสาธารณสุข
(สวรส.)**

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

อาคาร 3 ชั้น 5 ตึกกรมสุขภาพจิต
ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ : 0-2951-1286-93
โทรสาร : 0-2951-1295
Web Site : <http://www.hsri.or.th>